

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

У 2013 році виповнюється 20 років з початку діяльності Науково-виробничої фірми «Бровафарма» – вітчизняного виробника лікарських засобів для потреб ветеринарної медицини.

З перших днів функціонування ідеологія підприємства, заснованого доктором ветеринарних наук, професором, почесним членом НААН України, заслуженим працівником ветеринарної медицини України А.В. Березовським, базується на трьох взаємопов'язаних принципах діяльності: якості, оригінальності та ефективності.

Сьогодні Науково-виробнича фірма «Бровафарма» – це колектив висококваліфікованих науковців, виробничників і маркетологів, який забезпечує розроблення, виробництво, реалізацію і впровадження в практику ветеринарної медицини понад 100 антигельмінтних, антиакарицидних, антибіотичних, дезінфекційних, вітамінно-мінеральних, анельгезуючих тощо хімотерапевтичних препаратів. Щороку підприємство розробляє і реєструє 5–10 новітніх високоефективних, екологічно безпечних і оригінальних препаратів. У 1995 році фірма почала експорт своєї продукції і сьогодні реалізує кожен третій препарат у 12 країнах Європи та Азії.

Система управління якістю щодо розроблення, виробництва й продажу ветеринарних препаратів Науково-виробничої фірми «Бровафарма» систематично атестується Національним органом України з сертифікації та відповідає вимогам ДСТУ ISO 9001:2009(9001:2008), а контроль якості вироблених препаратів здійснює власна акредитована науково-контрольна лабораторія.

Бажаю всім працівникам Науково-виробничої фірми «Бровафарма» значних творчих і виробничих здобутків, утілення нових ідей і задумів, спрямованих на забезпечення ветеринарно-санітарного благополуччя нашої країни, гідне представлення у світі українських препаратів для потреб ветеринарної медицини, добра й щастя, подальших успіхів у діяльності.

Голова Державної ветеринарної
та фітосанітарної служби України

В.М. Горжєєв

«БРОВАФАРМА» – 20 РОКІВ

Українсько-німецька науково-виробнича фірма «Бровафарма» вже 20 років працює на вітчизняному ринку ветеринарних препаратів. Один з її засновників і голова правління, доктор ветеринарних наук, професор, заслужений працівник ветеринарної медицини України, почесний академік НААН України Андрій Володимирович Березовський присвятив ветеринарії 50 років свого життя. Та для нього черговий ювілей – лише привід, щоб, спираючись на зроблене, відкривати плани на перспективу.

А починалося все з того, що сільський хлопчина Андрій Березовський, мати якого була ланковою, а батько трактористом, не дуже переймаючись вибором майбутньої професії, вступив за компанію з друзями на ветеринарне відділення Білоцерківського сільськогосподарського технікуму. Після закінчення навчального закладу в неповні 18 років отримав направлення на Одещину в радгосп виноградарського і тваринницького спрямування. Під опікою юного ветфельдшера опинилися 10 тис. овець і близько 2 тис. голів дійного стада, яке йшло на зимове утримання без потрібної кількості комбікормів. А за відсут-

Голова правління НВФ «Бровафарма»
А.В. Березовський

ності головного ветлікаря доводилось виконувати ще й його обов'язки. «Ось

таке загартування!» – згадуючи ті часи, всміхається Андрій Володимирович.

Але саме цей перший рік роботи довів, що вибір зроблено правильний. Адже така професія вимагає постійної відповідальності, термінового прийняття рішень, чітких розрахунків на перспективу, роботи на результат – усього того, чого потребує неспокойна вдача А.В. Березовського.

Ще однією цеглинкою в основі професійного фундаменту став армійський досвід ветеринарної служби. Зміцнили його подальша робота на Броварській дослідній станції штучного осіменіння та заочне навчання на ветеринарному факультеті Білоцерків-

Директор НВФ «Бровафарма»
А.М. Шевченко

ського сільськогосподарського інституту, шестирічний курс якого опанував за 4 роки. На станції працювало 18 кандидатів наук, тож не дивно, що й Андрій Березовський зі своєю спрагою до всього нового залучився до наукових досліджень. Зокрема вивчав спастичний парез биків. Ще студентом публікував свої наукові дослідження в центральному фаховому журналі колишнього СРСР «Ветеринарія». Заочно вступив до аспірантури.

Організаційні здібності відшліфував на партійній роботі. Професійно міцнів, працюючи на Калитянському тваринницькому комплексі, директором Русанівського радгоспу, головою Броварського РАПО. Цей різноплановий багаторічний досвід виявився не оціненим під час створення НВФ «Бровафарма».

Але до цього кроку була ще робота в ДП «Укрветпромстач» – організації, яка відповідала за забезпеченість вітчизняного ринку зооветеринарними препаратами. Андрій Володимирович пам'ятає часи, коли центральна республіканська база отримувала по 3 вагони та по 10–20 річкових і морських контейнерів зооветпрепаратів на день.

«Ми не встигали їх розвантажувати. Вантажниками ставали всі, починаючи з директора. А потім все різко скінчи-

лося, проте поголів'я тварин ще залишалося. Якщо раніше задовольнялося до 95% усіх потреб ветеринарії, то за нових часів не стало і фондів, і самої системи постачання. З 5 біофабрик, які випускали вакцини для всього СРСР, «успішно» зупинили виробництво всі 5. В Україні виробляли лише 2 антигельмінтні препарати. Все інше завозили. Після розпаду СРСР виконувати поставлене перед нами завдання ставало дедалі складніше», – згадує А.В. Березовський. До того ж ще не було умов для налагодження міжнародних ділових контактів, не існувало й законодавчої бази щодо реєстрації імпортованих ветеринарних препаратів та контролю за їх постачанням.

Вихід був один – у створенні власного виробництва. Спочатку створили цех з виготовлення й фасування кількох уже відомих ветеринарних препаратів. Та розуміли, що без інвестицій перспективи не бачити. І хоч як було складно, та А.В. Березовський таки знайшов іноземного інвестора, який ризикнув аж 50 тисячами доларів. На них і було закуплено обладнання.

Отже, 16 грудня 1992 року народилась Українсько-німецька науково-виробнича фірма «Бровафарма», яка вже через чотири місяці дала першу продукцію. «Одразу визначилися з основними критеріями: за якістю наші аналоги не повинні поступатися добре відомим імпортованим препаратам, але за ціною мають бути значно дешевшими, – розповідає Андрій Володимирович. – Пізніше додалася ще одна вимога – оригінальність препаратів. Слушність такого рішення довели час і стійкий попит на нашу продукцію не лише в Україні, а й за кордоном. А щоб препарати було легше знайти серед інших, усі їх назви починалися з фірмового «Брова...».

Починали з копіювання імпортованих препаратів. Адже не секрет, що навіть

потужні виробники користуються вже відомими розробками, додаючи до них тільки певні інгредієнти, й отримують у результаті фірмовий продукт. Тож зрозуміли, що варто спробувати зробити власну українську торгову марку.

Ось так кандидат ветеринарних наук А.В. Березовський, який уже мав досвід експериментатора, став одним з розробників оригінальних рецептур і водночас виконробом на будівництві виробничих площ «Бровафарми». Враховуючи те, що «на плаву» ще залишилися великі свинарські комплекси, почали з випуску антидизенерійного засобу, який отримав назву Брометронід 25. До речі, в удосконаленому вигляді він і нині залишається в асортименті «Бровафарми» серед антипротозойних засобів.

Але ж нинішній Брометронід новий, як і решту продукції, виготовляють уже відповідно до ДСТУ ISO 9001-2001. Стали більш різноманітними форми ветпрепаратів – зокрема перевіреним часом антигельмінтик Бровадазол (також один з перших препаратів фірми) тепер випускають у порошках, таблетках і гелі, який для зручного введення коням поміщено в шприц-тубу.

«Сьогодні маємо понад 100 препаратів, є досить оригінальні, навіть уні-

Науковий консультант з питань птахівництва
В.М. Демиденко

кальні, – розповідає А.В. Березовський. – Серед них Цефтіоклін – ін'єкційна форма антибіотика, який поки що єдиний у країнах ЄС дозволений для терапії хвороб лактуючих корів. Півроку тому виготовили наче й дуже простий препарат, та його в Україні досі не виробляли. Це ЕвігСел – унікальна композиція вітаміну Е і селену. Дуже довго не випускали те, що роблять інші, наприклад, розчини кофеїну чи глюкози. А коли почали освоювати ринок, то зрозуміли, що покупців цікавить комплексне забезпечення. Якщо складні препарати випускаємо, чого ж простіші не зробити? А в цілому, звичайно, намагаємося виготовляти таку продукцію, якої немає ні в кого. Наше кредо – якість і постійні новинки!»

Серед того, що створено й зареєстровано лише в останні 2–3 роки, низка інноваційних розробок, у т. ч.:

– протипаразитарні препарати: ТрEMATозол – перший антигельмінтик для лактуючих корів, який не вимагає обмежень щодо молока; Ектосан-спотон – ключовий засіб довготривалого захисту коней від збудників ектопаразитів; Бровермектин 2% – єдиний з авермектинів, який можна задавати через систему водопостачання;

– антимікробні: Оксипрол – пролонгована форма тетрацикліну, що забезпечує терапевтичний ефект протягом 4 діб.

Нині цю та іншу продукцію купують у 12 країнах. А першою з них став Азербайджан, куди в далекому 1995 році за бартерною домовленістю було відправлено кілька тонн антигельмінтиків з логотипом «Бровафарма». До речі, 10 років тому в цій країні було виявлено перші підробки зазначених препаратів, що стало своєрідним свідченням їх високої затребуваності.

Щоб уникнути таких прикрих випадків, у «Бровафармі» нині розробили новий дизайн упаковки та її кілька-

Оператор лінії розливу
С.О. Кондратьєв

ступеневий захист за останніми технологіями. Це особливо актуально нині, коли кожний третій препарат фірми йде на експорт. «Ми пишаємося цим і робимо все можливе, щоб гарантувати високу якість препаратів. Незважаючи на неконтрольований злет світових цін на сировину, максимально намагаємося підтримувати стабільну цінову політику для наших офіційних регіональних дилерів», – зазначає А.В. Березовський.

Якість продукції гарантує сучасна науково-контрольна лабораторія, яка перевіряє не лише активно діючі інгредієнти, що входять до препаратів, а й здійснює їх системний моніторинг у процесі виробництва. Регулярний зо-

Завідувач науково-контрольної лабораторії
Д.В. Цибульський

вншній аудит у системі власників сертифікатів якості ISO 9001-2001 постійно підтверджує відповідну кваліфікацію колективу підприємства.

У науковому відділі «Бровафарми» працюють 8 кандидатів наук. «Ми публікуємо наукові статті, з власної ініціативи безкоштовно проводимо майстер-класи у районах, забезпечуємо науковий супровід наших препаратів у господарствах», – розповідає Андрій Володимирович.

Щороку створюються кілька нових препаратів, які є ексклюзивними на вітчизняному ринку. До цього процесу постійно залучаємо перспективних молодих учених. Як результат на основі спільних розробок уже захищено 7 докторських і понад 30 кандидатських дисертацій. За підсумками Всеукраїнського конкурсу молодих учених за 2010 та 2011 рр. за препарати «Бровафарми» Бровадез-плюс і Гельмісан їх автори-розробники, колишні аспіранти, а нині кандидати наук А. Фотіна та М. Галат стали лауреатами премії Президента України.

Спираючись на висновки провідних учених зі світовим ім'ям, які засвідчують, що основним методом запобігання розвитку резистентності може стати чітко налагоджена система ротації антимікробних і протипаразитарних засобів, а також розроблення комплексних препаратів, у Бровафармі за п'ять років створили повний ротаційний набір на основі мінімум трьох діючих речовин з різним механізмом дії для продуктивних тварин і птиці. «Пропонуємо 2–3 препарати з різних хімічних класів для терапії основних хвороб і намагаємось їх тримати в одній ціні, щоб ветеринарний спеціаліст був зацікавлений в ефективній ротації, а не в економії. У цьому наша особливість, – пояснює Андрій Володимирович. – Наприклад, у нас є аж 6 антимікробних препаратів для птахівництва,

Препарати НВФ «Бровафарма»

і всі шість можна давати через систему водонапування. Три з них ми рекомендуємо як основні, а три – резервні, адже той самий препарат при тій самій хворобі на різних птахогосподарствах може працювати по-різному. Ми також єдині в Україні, хто пропонує 3 антигельмінтики, які можна давати через систему водонапування. Зважаючи на те, що до монопрепаратів організм звикає за 3 роки, а до комбінованих – за 10–12, працюємо й над останніми. Але це, скоріше, на далеку перспективу, адже щодо комбінованих препаратів поки що немає нормативної бази.

У «портфелі розробок» наукової групи «Бровафарми» ще понад десяток новітніх проектів. Частина їх ґрунтується на досягненнях нанотехнологій і спрямована на забезпечення екологічно безпечних продуктів тваринництва, які стають чимдалі більш затребуваними в споживачів різних країн.

Поряд зі збільшенням інвестицій у створення нових оригінальних, якісних і безпечних лікарських засобів і дезінфектантів ведеться планомірна робота, спрямована на повну модернізацію виробничих площ. Уже в квітні цього року буде здано в експлуатацію новий виробничо-складський блок загальною площею 3000 м². До речі, дизайнер цієї споруди – онука Андрія Во-

лодимировича Дарина. У планах – встановлення найсучаснішого обладнання, яке дасть змогу через два роки не лише збільшити обсяг і асортимент ветеринарних препаратів, а й пройти сертифікацію в системі GMP, а отже, вийти на світовий рівень стандартів якості. «Наміри ці досить серйозні. Є певні проблеми, але час не терпить», – зазначає А.В. Березовський.

А якщо Андрій Володимирович щось вирішив зробити, то він це обов'язково зробить. Вимогливий до себе, він вимагає того ж від інших, бо переконаний, що авторитет завойовується дуже довго, а втратити його можна вмить.

А.В. Березовський з новим навчальним посібником

Робочий день А.В. Березовського починається о пів на шосту ранку. Він каже, що це найкращий час для наукової роботи. Андрій Володимирович – автор понад 30 препаратів, 500 наукових публікацій, співавтор 20 підручників.

«За відпустку, яка триває тиждень-півтора, я пишу більше, ніж за місяць. Сьогодні можу вже й не працювати. Але за мною люди, які залежать від мене, вірять мені. А головне – мені цікаво працювати, іншої роботи, та ще й спокійної, не уявляю. І не шкодую, що більшу частину життя віддав цій справі. На кожному етапі своєї робо-

Нова упаковка продукції НВФ «Бровафарма»

ти я чомусь учився. І все в житті знадобилося».

Тож побажаємо, щоб попереду в Андрія Володимировича й очолюваного ним колективу Науково-виробничої фірми «Бровафарма» були ще сотні винаходів, а результатом їх застосування стала повна безпека тваринницької продукції – не лише вітчизняної, а й світової.

Вікторія Ісаєнко